

Szkolenie „Inteligentna energia. Efektywne zarządzanie energią w małej i średniej firmie”

17 lutego 2009

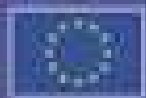
Inicjatywy/ programy w zakresie efektywności energetycznej w Polsce

Karolina Loth-Babut

Polsko-Japońskie Centrum Efektywności Energetycznej
Projekt Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A.

**na podstawie materiałów opracowanych przez
Prof. dr hab. inż. Tadeusza Skoczковского oraz mgr Marty
Mazurkiewicz**

przy wsparciu

Programy/ inicjatywy/ źródła finansowania ee

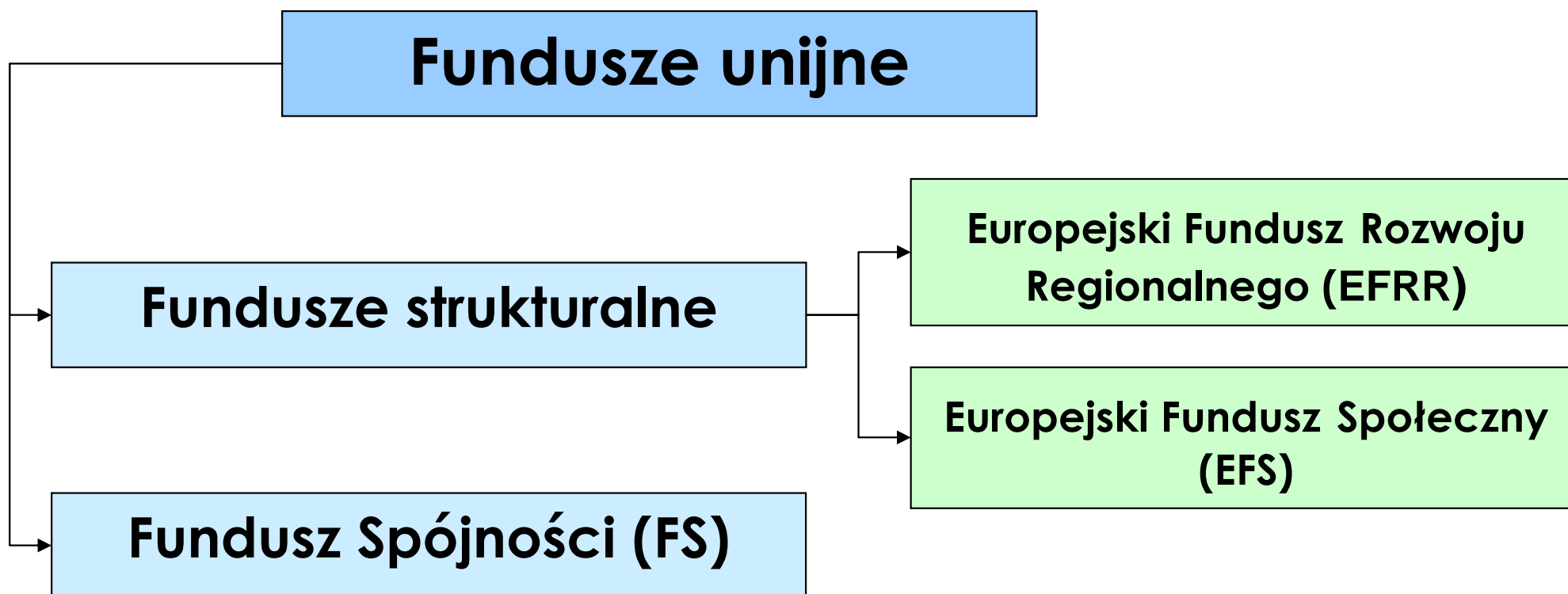
- Fundusze unijne (Fundusze strukturalne, Fundusz Spójności),
- Narodowa Strategia Spójności 2007-2013 (programy operacyjne),
- CIP: Inteligentna Energia-Europa,
- 7 Program Ramowy,
- Szwajcarsko-Polski Program Współpracy,
- EBOR, EBI,
- NFOŚiGW,
- BGK, BOŚ,
- PPP,
- ESCO.

Fundusze unijne

Europejska Polityka Spójności 2007-2013 Fundusze

Na co UE przeznaczają fundusze?

1. Konwergencja - zbliżenie poziomu wskaźników gospodarczych państw członkowskich UE do wspólnej średniej,
2. Konkurencyjność regionów i zatrudnienie,
3. Współpraca terytorialna.

Budżet: 308 mld euro

Cel 1	Cel 2	Cel 3
81,5%	16,0%	2,5%
EFRR EFS FS	EFRR EFS	EFRR

Narodowa Strategia Spójności 2007-2013

Programy Operacyjne w NSS 2007-2013

- **Infrastruktura i Środowisko**
- **Innowacyjna Gospodarka**
- **Kapitał Ludzki**
- **Rozwój Polski Wschodniej**
- **Pomoc Techniczna**
- **Europejska Współpraca Terytorialna**
- **Regionalne Programy Operacyjne**

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

<http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/NSS/programy/krajowe/poiiis/>

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Osie priorytetowe

- I. Gospodarka wodno – ściekowa
- II. **Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi**
- III. **Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska**
- IV. **Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska**
- V. **Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych**
- VI. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T
- VII. **Transport przyjazny środowisku**
- VIII. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe
- IX. **Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna**
- X. **Bezpieczeństwo energetyczne. Dywersyfikacja źródeł**
- XI. Kultura i dziedzictwo kulturowe
- XII. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia
- XIII. Infrastruktura szkolnictwa wyższego
- XIV. Pomoc techniczna – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- XV. Pomoc techniczna – Fundusz Spójności

Oś priorytetowa IX

Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

Działanie 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii

Zwiększenie sprawności wytwarzania energii elektrycznej i ciepła

Min wartość projektu **10 mln PLN**
Max wsparcia **20 mln PLN**

Działanie 9.2 Efektywna dystrybucja energii

Zmniejszenie strat energii powstających w procesie dystrybucji energii el. i ciepła (co najmniej 30%) oraz zwiększenie niezawodności dostaw tej energii

Min wartość projektu **20 mln PLN**
Max wsparcia **50 mln PLN**

Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej

Zmniejszenie zużycia energii w sektorze publicznym

Min wartość projektu **10 mln PLN**
Max wsparcia **50 mln PLN**

Działanie 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych

Wzrost produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych (bez współspalania paliw kopalnych z biomasą lub biogazem)

Min wartość projektu **20 mln PLN**
wyjątki: en el z biomasy i biogazu
10 mln PLN
MEW **4 mln PLN**
Max wsparcia **20 mln PLN**

Działanie 9.5 Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych

Zwiększenie wytwarzania biokomponentów i biopaliw

Min wartość projektu **20 mln PLN**

Działanie 9.6 Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych

Ułatwienie rozwoju energetyki odnawialnej poprzez budowę sieci umożliwiających odbiór energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

Min wartość projektu **20 mln PLN**

PO IiŚ Oś priorytetowa IX - działania

- **Działanie 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii**
- Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii el. i ciepła w skojarzeniu, w wyniku której jednostki te spełniały będą wymogi dla wysokosprawnej kogeneracji określone w dyrektywie 2004/8/WE,
- Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania ciepła, w wyniku której jednostki te zostaną zastąpione jednostkami wytwarzania energii w skojarzeniu spełniającymi wymogi dla wysokosprawnej kogeneracji określonymi w dyrektywie 2004/8/WE.
- Minimalny wkład własny beneficjenta:
 - PPR: 80% wyd. kwalifikowanych
 - PPH: 80% wartości projektu
- **Działanie 9.2 Efektywna dystrybucja energii**
- Rozbudowa lub przebudowa sieci dystrybucyjnych niskiego, średniego i wysokiego napięcia mająca na celu ograniczenie strat sieciowych,
- Budowa lub przebudowa sieci ciepłowniczych oraz węzłów cieplnych poprzez stosowanie energooszczędnych technologii i rozwiązań.
- Minimalny wkład własny beneficjenta: 15% wyd. kwalifikowanych

PO IiŚ Oś priorytetowa IX - działania

- **Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej**
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne
- Minimalny wkład własny beneficjenta: 50% wyd. kwalifikowanych.

- **Działanie 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych**
- Budowa farmy wiatrowej,
- Budowa elektrowni wodnej o mocy do 10 MW,
- Budowa elektrowni na biomasę lub biogaz,
- Budowa ciepłowni geotermalnej,
- Instalacje kolektorów słonecznych.
- Minimalny wkład własny beneficjenta:
 - PPR: 80% wyd. kwalifikowanych
 - PPH: 80% wartości projektu

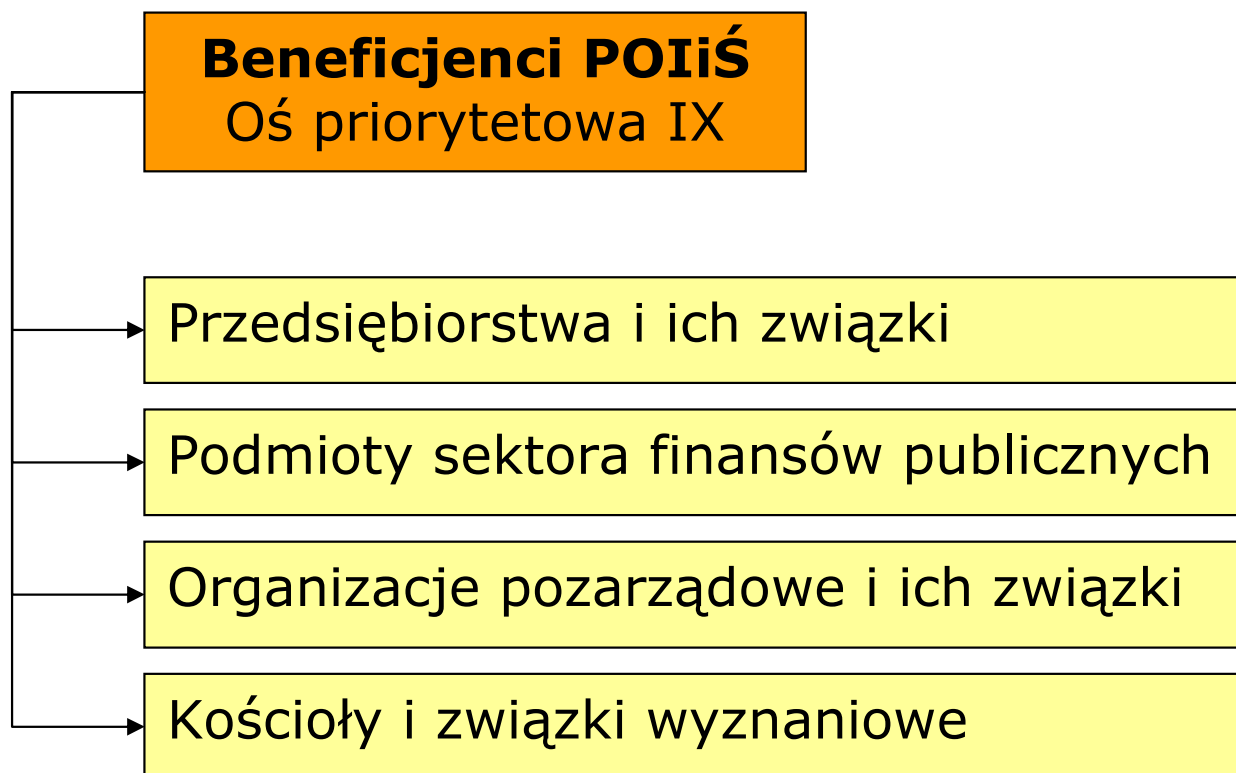
PO IiŚ Oś priorytetowa IX - działania

- **Działanie 9.5 Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych**
 - Budowa zakładu produkującego ester metylowy kwasów tłuszczowych,
 - Budowa instalacji do produkcji biogazu.
 - Minimalny wkład własny beneficjenta: 70% wyd. kwalifikowanych
 - Maksymalna kwota wsparcia: 30% wyd. kwalifikowanych
- **Działanie 9.6 Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych**
 - Budowa lub modernizacja sieci umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii el. Ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego
 - Minimalny wkład własny beneficjenta: 15% wyd. kwalifikowanych
 - Maksymalna kwota wsparcia: 85% wyd. kwalifikowanych

PO IiŚ Oś priorytetowa IX - beneficjenci

PO IiŚ Oś priorytetowa X

Oś priorytetowa X

Bezpieczeństwo energetyczne i dywersyfikacja źródeł energii

Działanie 10.1 Rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego

Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez zdywersyfikowanie źródeł dostaw nośników energii, a także poprawa jakości świadczonych usług poprzez modernizację systemów transportu i przesyłu

Indykatorywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych

Działanie 10.2 Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych i modernizacja istniejących sieci dystrybucji

Wspieranie efektywnego funkcjonowania rynku gazu ziemnego, w tym zapewnienie równomiernego rozwoju sieci dystrybucyjnych na terenie kraju

Min wartość projektu
8 mln PLN kosztów kwalifikowanych

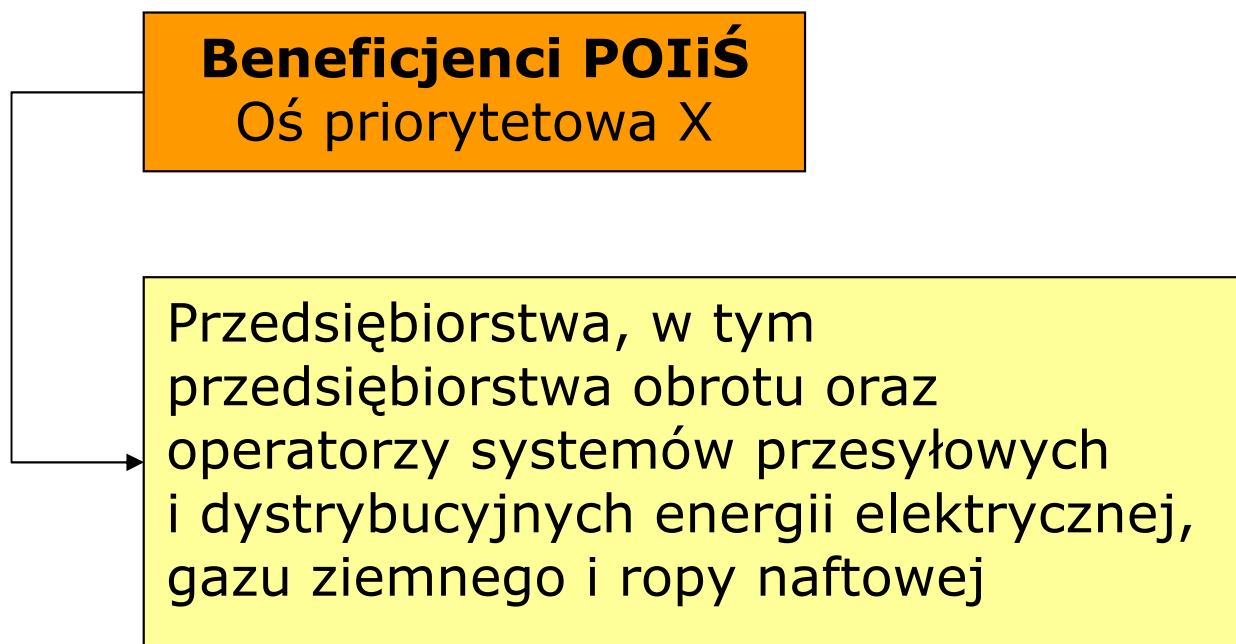
Działanie 10.3 Rozwój przemysłu dla OZE

Ułatwienie rozwoju energetyki odnawialnej poprzez rozwój przemysłu produkującego urządzenia służące do wytwarzania paliw i energii ze źródeł odnawialnych

Min wartość projektu
20 mln PLN kosztów kwalifikowanych

PO IiŚ Oś priorytetowa X beneficjenci

PO IiŚ Oś priorytetowa X - działania

- **Działanie 10.2: Budowa systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych i modernizacja istniejących sieci dystrybucji**
- Budowa sieci dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych oraz modernizacja (przebudowa) istniejących sieci dystrybucji,
- Zakup lub budowa urządzeń i obiektów technicznych zapewniających prawidłową pracę systemów dystrybucyjnych gazu ziemnego.
- Minimalny wkład własny beneficjenta: 30% wyd. kwalifikowanych
- Maksymalna kwota wsparcia: 70% wyd. kwalifikowanych

- **Działanie 10.3 Rozwój przemysłu dla OZE**
- Budowa zakładów produkujących urządzenia do wytwarzania:
 - Energii el. z wiatru, wody w MEW do 10 MW, biogazu i biomasy,
 - Ciepła przy wykorzystaniu biomasy, energii geotermalnej i słonecznej,
 - Energii el. i ciepła w kogeneracji przy wykorzystaniu wyłącznie biomasy lub energii geotermalnej,
 - Biokomponentów oraz biopaliw stanowiących samoistne paliwa, z wyłączeniem urządzeń do produkcji biopaliw stanowiących mieszanki z paliwami ropopochodnymi oraz produkcji bioetanolu i czystego oleju roślinnego.
- Minimalny wkład własny beneficjenta: 70% wyd. kwalifikowanych
- Maksymalna kwota wsparcia: 30% wyd. kwalifikowanych

Program Operacyjny IiŚ

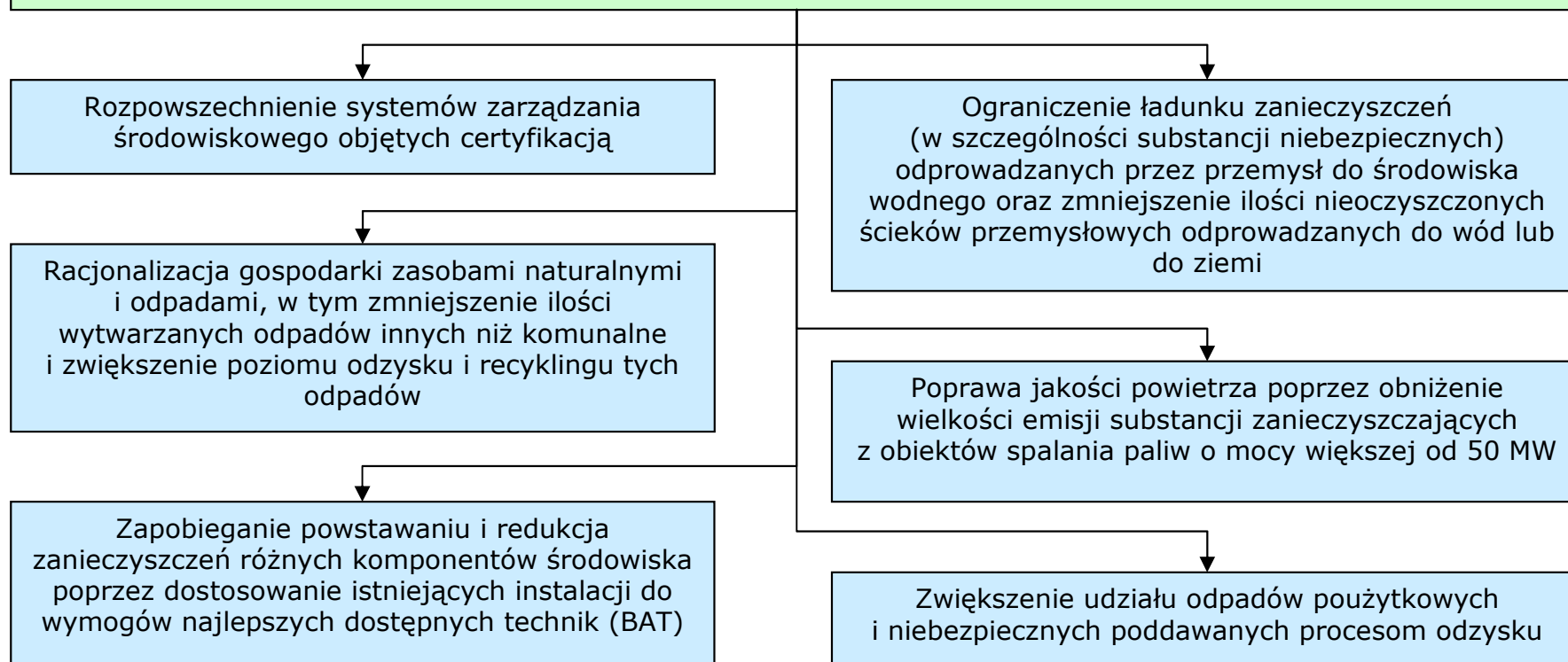
oś priorytetowa IV

Oś priorytetowa IV

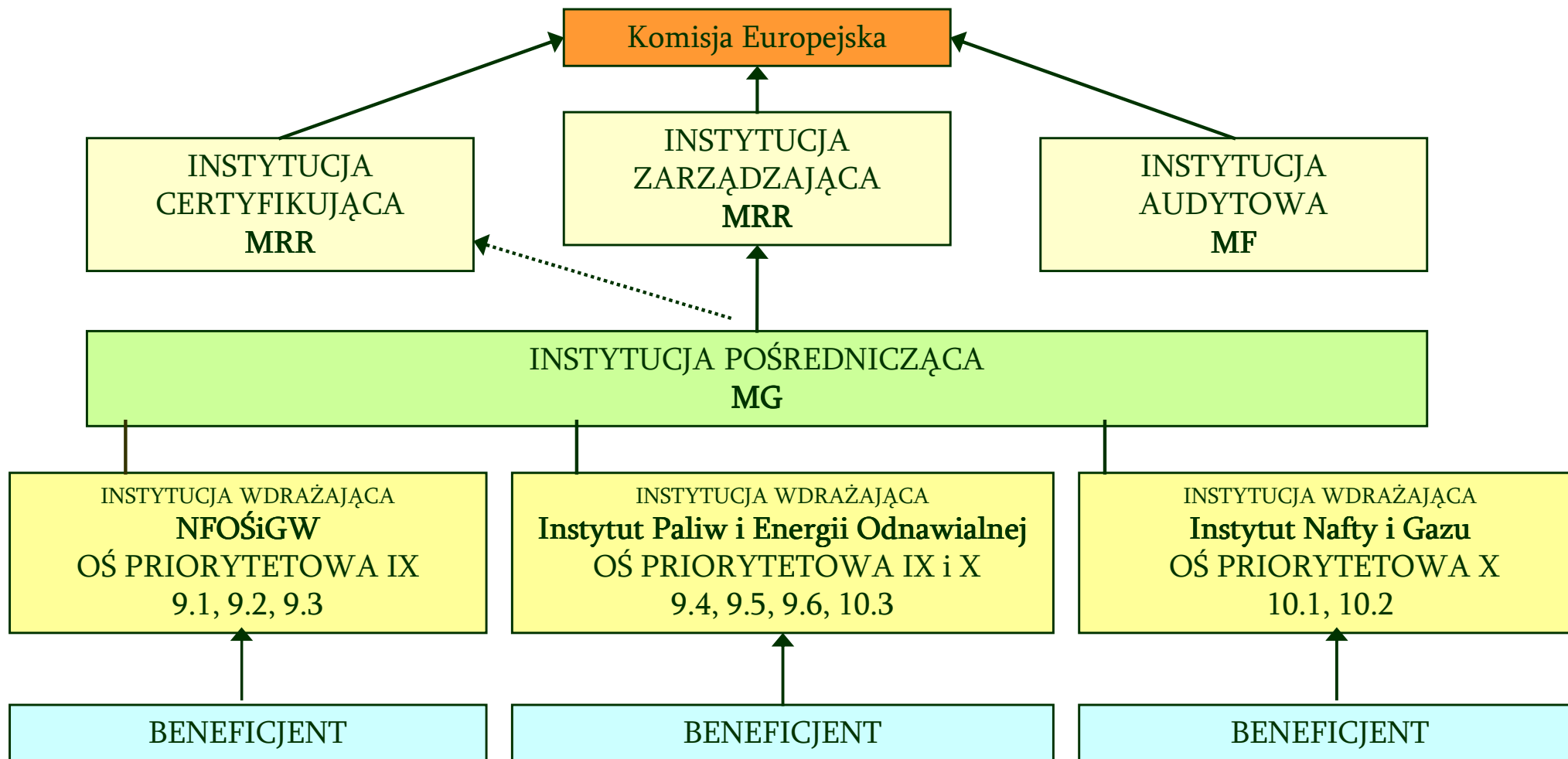
Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska

Ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego

System zarządzania i kontroli sektora energetycznego w ramach POIiŚ

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

**[http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl
/NSS/programy/krajowe/POIG/](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/NSS/programy/krajowe/POIG/)**

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka - priorytety

Priorytet I Badania i rozwój nowoczesnych technologii

Priorytet II Infrastruktura sfery B+R

Priorytet III Kapitał dla innowacji

Priorytet IV Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia

Priorytet V Dyfuzja innowacji

Priorytet VI Polska gospodarka na rynku międzynarodowym

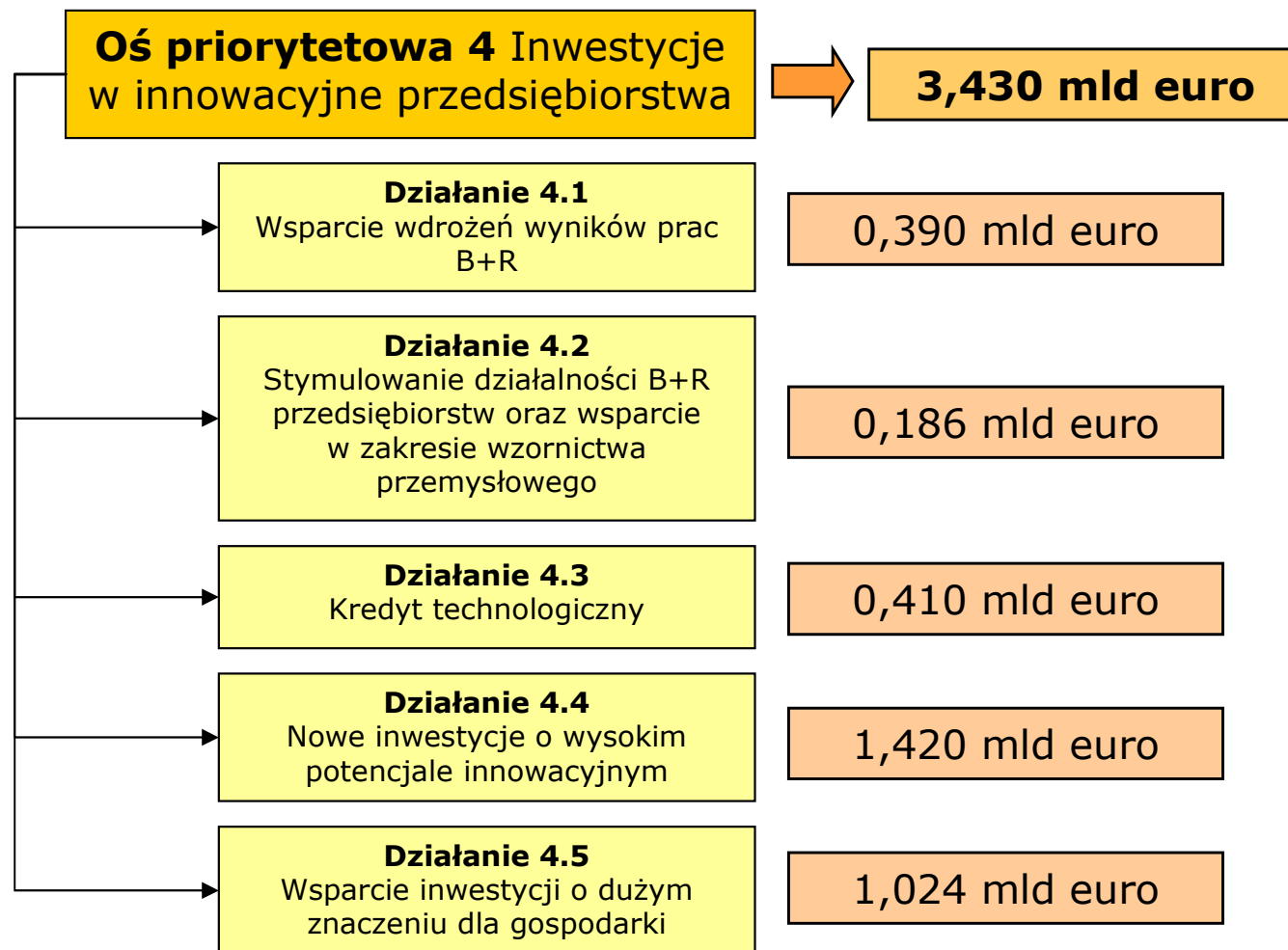
Priorytet VII Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji

Priorytet VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki

Priorytet IX Pomoc techniczna

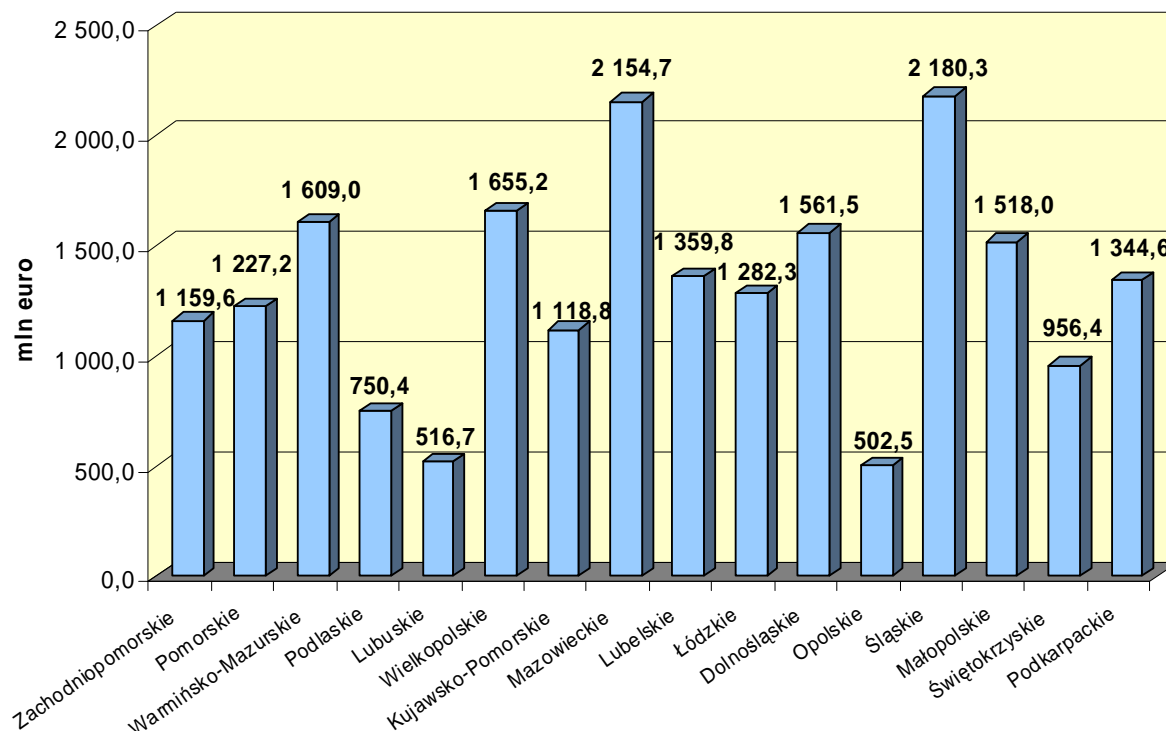

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 8,3 mld euro z UE

Regionalne Programy Operacyjne całkowite środki

Informacje na temat RPO oraz wszystkich dostępnych, w ramach funduszy unijnych, środków finansowych dla poszczególnych województw:

<http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/NSS/programy/regionalne/>

Programy wspólnotowe

Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP) 2007-2013

(ang. *Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP*) ma na celu promowanie konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw. Program stworzono przede wszystkim z myślą o małych i średnich przedsiębiorstwach (MSP):

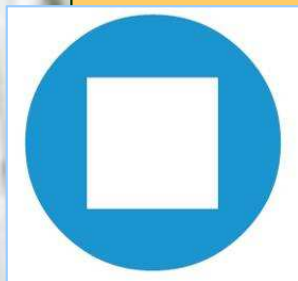
1. Program na rzecz Przedsiębiorczości i Innowacji (EIP)
2. Rzecznictwo Wspierania Polityki w Zakresie Technologii Informacyjnych i Komunikacyjnych (ICT PSP)
3. Program Inteligentna Energia- Program dla Europy (IEE)

Wszyscy zainteresowani udziałem w programach objęci są rocznym programem roboczym określającym priorytety finansowania, budżet, typy i warunki finansowania, procedury i plany roczne.

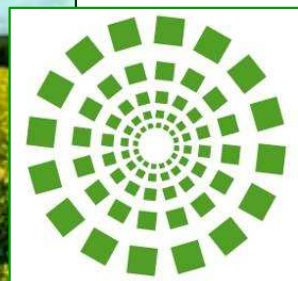
www.cip.gov.pl

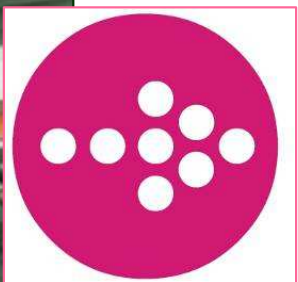
Trzy obszary działania IEE

Efektywność energetyczna i racjonalne wykorzystanie zasobów (SAVE)

Nowe i odnawialne zasoby (ALTENER)

Energia w transporcie (STEER)

Zasady finansowania projektów w ramach IEE II

Intelligent Energy Europe

- IEE II jest programem Europejskim – projekty muszą mieć charakter współpracy międzynarodowej (minimum 3 partnerów w konsorcjum pochodzących z różnych krajów),
- nie finansuje się działań jednorazowych realizowanych lokalnie bez wyraźnego elementu współpracy ale działania wspólnie realizowane, które oddziałują na poziomie międzynarodowym w UE,
- ponad technologiczny charakter programu ma rozwiązywać poza technologiczne bariery i stymulować rozwój rynku w UE,
- nie finansuje się kosztów inwestycyjnych oraz projektów badawczych,
- czas trwania jednego projektu nie może przekroczyć 3 lat,
- beneficjentami pomocy mogą być organizacje publiczne oraz prywatne,
- dofinansowanie w ramach programu IEE II wynosi 75% kosztów kwalifikowanych przy czym koszty pośrednie stanowią 60% kosztów personalnych.

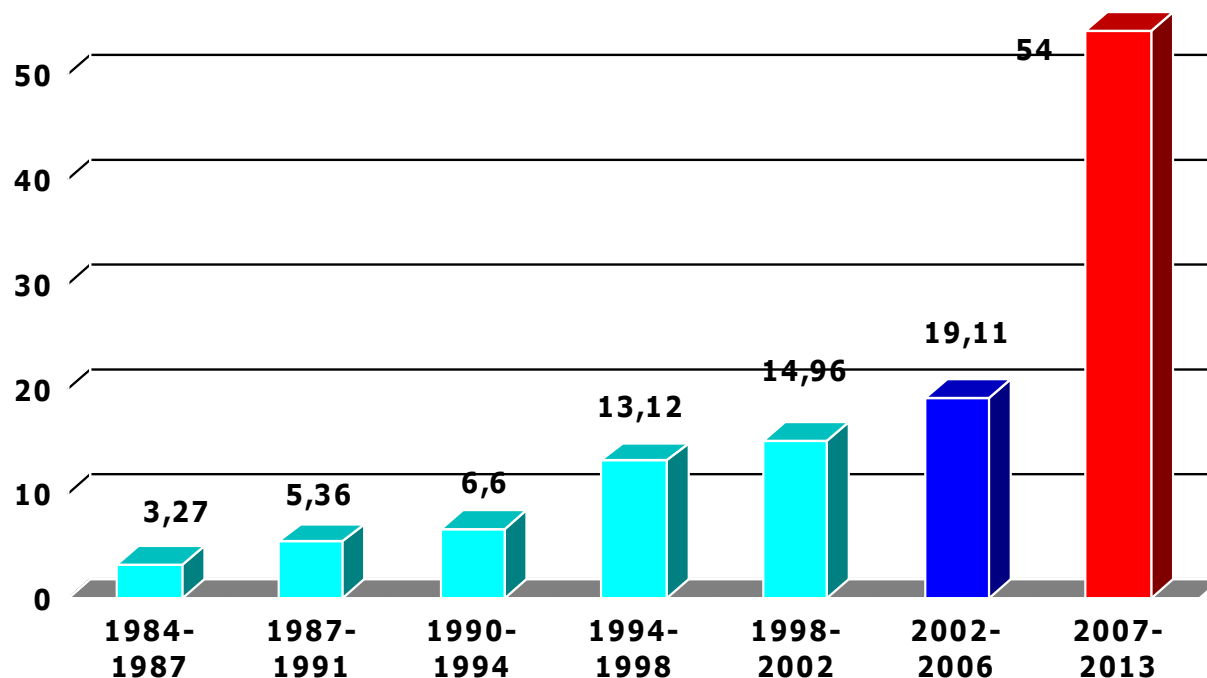
www.cip.gov.pl

e-mail: kpkcip_iee@kape.gov.pl

Programy badawcze

Budżety Programów Ramowych UE

STRUKTURA 7PR

Program WSPÓŁPRACA (COOPERATION)

1. Zdrowie
2. Żywność, rolnictwo i biotechnologia
3. Technologie informacyjne i komunikacyjne
4. Nanonauki, nanotechnologie, materiały i nowe technologie produkcyjne
5. Energia
6. Środowisko
7. Transport
8. Nauki społeczno-ekonomiczne i humanistyka
9. Przestrzeń kosmiczna
10. Bezpieczeństwo

Program POMYSŁY (IDEAS)

Program LUDZIE (PEOPLE)

Program MOŻLIWOŚCI (CAPACITIES)

1. Infrastruktury badawcze
2. Badania na rzecz MŚP
3. Regiony wiedzy
4. Potencjał badawczy
5. Nauka w społeczeństwie
6. Spójny rozwój polityk badawczych
7. Współpraca międzynarodowa

Program JRC - Wspólnotowe Centrum Bad.

Program EURATOM

7 Program Ramowy UE (2007-2013) założenia dla przedsiębiorstw

- Programy badawcze Unii Europejskiej kierowane są zarówno do przedsiębiorstw stosujących najbardziej zaawansowane technologie i prowadzących samodzielnie badania, jak i do tych o niewystarczającym potencjale badawczym, ale zainteresowanych opracowaniem nowego procesu, produktu lub nowej technologii. 7. PR to szansa na nawiązanie współpracy z jednostką n-b w zakresie wymiany personelu, organizacji i udziału w różnego rodzaju kursach, warsztatach, szkołach letnich.
- MŚP, które nie prowadzą własnej działalności badawczej a są zainteresowane opracowaniem nowego procesu, produktu lub nowej technologii są objęte są programem Możliwości (Capacities). Program ten umożliwia przedsiębiorstwom zlecenie usług badawczych na zewnątrz. Usługi te mogą wykonywać na ich rzecz jednostki badawczo-naukowe i firmy prowadzące działalność badawczo-rozwojową.
- Dla firmy prowadzącej własną działalność badawczą, zainteresowanej prowadzeniem samodzielnych badań we współpracy z partnerami europejskimi, celem zdobycia nowej wiedzy potrzebnej do opracowania bądź udoskonalenia procesów, produktów lub usług korzystne będzie uczestnictwo w projektach typu: projekt integrujący o dużej skali lub projekt badawczy o małej lub średniej skali w ramach programu Współpraca (Cooperation).
- Dla firmy zainteresowanej nawiązaniem współpracy naukowej z jednostką naukowo-badawczą poprzez wymianę personelu, organizację wspólnych szkół letnich, konferencji czy seminariów odpowiednie będzie uczestnictwo w międzynarodowych projektach w ramach programu Ludzie (People). Program ma na celu między innymi stworzenie ciekawych miejsc pracy naukowej również w sektorze prywatnym oraz kształcenie specjalistów odpowiadających na potrzeby gospodarki europejskiej.
- Firmy zainteresowane uzyskaniem dostępu do technologii/wyników badań mogą również wystąpić w dowolnym projekcie w roli użytkownika końcowego (end-user).

Broszura FP7 Fact Sheets: informacje dla firm zainteresowanych udziałem w 7. PR:
http://ec.europa.eu/research/fp7/pdf/fp7-brochure_pl.pdf

7 Program Ramowy, WSPÓŁPRACA

10 tematów: Temat 5 - Energia

(2 400 mln euro, z czego 1 600 Euro na OZE)

- **Wodór i ogniwa paliwowe** - zapewnienia trwałych technologicznych podstaw na rzecz konkurencyjnego przemysłu ogniwo paliwowych i wodoru w UE;
- **Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych** - wzrost ogólnej wydajności przetwarzania, efektywności i niezawodności oraz zmniejszenie kosztów produkcji energii elektrycznej z lokalnych odnawialnych źródeł energii, w tym odpadów;
- **Produkcja paliw odnawialnych** - udoskonalanie i redukcja jednostkowych kosztów paliw stałych, płynnych i gazowych (łącznie z wodorem) otrzymywanych z odnawialnych źródeł energii, w tym z biomasy i odpadów;
- **Paliwa odnawialne wykorzystywane do ogrzewania i chłodzenia** - wzrost wydajności oraz redukcję kosztów aktywnego i pasywnego ogrzewania i chłodzenia wykorzystujących odnawialne źródła energii;
- **Technologie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla w celu bez emisyjnego wytwarzania energii** - stworzenie wysoce wydajnych i efektywnych pod względem kosztów elektrowni, ciepłowni lub elektrociepłowni o znikomej emisji zanieczyszczeń;
- **Czyste technologie węglowe** - rozwój technologii czystej konwersji energetycznej węgla i innych paliw kopalnych;
- **Inteligentne sieci energetyczne** - wzrost wydajności, bezpieczeństwa, niezawodności i jakości europejskich systemów i sieci elektroenergetycznych;
- **Efektywność energetyczna i energooszczędność** - racjonalne gospodarowanie energią w budownictwie, przemyśle usługach i transporcie, kogeneracja i poligeneracja;
- **Wiedza na rzecz polityki energetycznej** - rozwój metod i modeli w celu dokonania oceny najważniejszych kwestii gospodarczych i społecznych związanych z technologiami energetycznymi.

Ustawa o zasadach finansowania nauki

uchwalona 8 października 2004 (weszła w życie 5 lutego 2005, zmiany w czerwcu 2007)

- Likwidacja KBN, powołanie **Rady Nauki** z jej Komitetami (Polityki Naukowej i Naukowo-Technicznej, Badań na Rzecz Rozwoju Nauki oraz Badań na Rzecz Rozwoju Gospodarki)
- Minister ustanawia **Krajowy Program Badań Naukowych i Prac Rozwojowych**
- Finansowanie współpracy naukowej z zagranicą – współfinansowanie badań naukowych lub prac rozwojowych będących częścią **programów UE lub innych programów międzynarodowych** oraz działalności wspomagającej uczestnictwo w tych programach

Ustawa o zasadach finansowania nauki - innowacyjność

Finansowanie działalności wspomagającej badania obejmuje:

- sporządzanie ekspertyz, opinii i ocen naukowych;
- tworzenie, przetwarzanie, udostępnianie i upowszechnianie informacji naukowych i naukowo-technicznych;
- upowszechnianie, promowanie i popularyzowanie osiągnięć naukowych lub naukowo-technicznych;
- promowanie przedsięwzięć innowacyjnych wykorzystujących wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych.

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy

- **Program jest formą bezzwrotnej pomocy** zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 9 innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które przystąpiły do niej 1 maja 2004 r.
- **Celem** szwajcarskiej pomocy jest zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski – pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

Beneficjenci

- O dofinansowanie projektów w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy **mogą starać się:**
 - ✓ instytucje sektora publicznego i prywatnego,
 - ✓ organizacje pozarządowe.
- Program zakłada, iż co najmniej 40% środków zostanie rozdysponowanych w czterech województwach ściany południowo-wschodniej: lubelskim, małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim.
- W ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy obowiązuje 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 r., tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

Rodzaje projektów objętych wsparciem

- **bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform:**
 - ✓ inicjatywy na rzecz rozwoju regionalnego regionów peryferyjnych i słabo rozwiniętych,
 - ✓ zwiększenie ochrony wschodnich granic Unii Europejskiej.
- **środowisko i infrastruktura:**
 - ✓ odbudowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury środowiskowej oraz poprawa stanu środowiska (m.in. zarządzanie odpadami stałymi, systemy energii odnawialnej, poprawa wydajności energetycznej,
 - ✓ poprawa publicznych systemów transportowych,
 - ✓ bioróżnorodność i ochrona ekosystemów oraz wsparcie transgranicznych inicjatyw środowiskowych.
- **sektor prywatny:**
 - ✓ poprawa środowiska biznesowego i dostępu do kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP),
 - ✓ rozwój sektora prywatnego i promocja eksportu MŚP.
- **rozwój społeczny i zasobów ludzkich:**
 - ✓ ochrona zdrowia (m.in. profilaktyka i kampanie promocji zdrowia oraz poprawa opieki społecznej),
 - ✓ badania i rozwój (m.in. Fundusz Stypendialny, projekty badawcze).

REEP renewable energy & energy efficiency partnership, Źródła komercyjne

REEEP renewable energy & energy efficiency partnership

Projekty wspierane przez REEEP:

- Ułatwienie dostępu do projektów ESCO w sektorze zdrowia w Polsce (2006/7)
- Przyspieszenie wdrażania projektów dotyczących zrównoważonej energetyki w Polsce i Czechach (2005/6)

www.reeep.org

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju EBOR (European Bank for Reconstruction and Development EBRD)

- **EBOiR** w Polsce finansuje przede wszystkim inwestycje w sektorze prywatnym. Bank udostępnia bankom linie kredytowe z przeznaczeniem na finansowanie MSP w ramach porozumienia EBOiR i Komisji Europejskiej pod nazwą "**Wsparcie finansowe dla małych i średnich przedsiębiorstw**" (**SME Finance Facility**) zawartego w 1999 r.
- Program ma na celu umożliwienie bankom członkowskim w krajach wchodzących do Unii Europejskiej udzielania kredytów dla sektora MSP. Dzięki temu Programowi małe i średnie przedsiębiorstwa prywatne mają łatwiejszy dostęp do kredytów, produktów leasingowych i innych źródeł finansowania oferowanych przez lokalne instytucje finansowe.

Linie kredytowe dla MSP w ramach współpracy z bankiem EBOiR:

- ✓ Bank Zachodni WBK S.A.
- ✓ ING Bank Śląski S.A.
- ✓ Bank Pekao S.A.
- ✓ PKO BP S.A.

Europejski Bank Inwestycyjny

(European Investment Bank - EIB)

- **Europejski Bank Inwestycyjny** (*European Investment Bank - EIB*) jest podstawową instytucją finansową Wspólnot Europejskich, który wykorzystując swoją wysoką pozycję na rynku zajmuje się pozyskiwaniem środków na rynkach kapitałowych oraz aktywizowaniem własnych zasobów w celu osiągnięcia zrównoważonego i ustabilizowanego rozwoju wspólnego rynku z korzyścią dla Wspólnoty.

- **Wspieranie i współfinansowanie projektów UE, które mają na celu rozwój regionów gospodarczo opóźnionych:**
 - poprawa infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej,
 - wspieranie ochrony środowiska,
 - zmniejszenie zużycia energii,
 - wzmocnienie międzynarodowej konkurencyjności przemysłu,
 - sprzyjanie rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw.

Bank wspomaga realizację funduszy pomocowych i strukturalnych.

EBI – kryteria wyboru projektów

Projekty, w które inwestuje Bank, są poddawane szczegółowej selekcji, zgodnie z następującymi kryteriami:

- muszą się one przyczyniać do osiągnięcia celów UE, np. zwiększać konkurencyjność europejskiego przemysłu i małych przedsiębiorstw; tworzyć sieci transeuropejskie (transport, telekomunikacja, energetyka); doskonalić sektor technologii informatycznych; ochraniać środowisko naturalne i miejskie; podwyższać jakość usług w dziedzinie edukacji i ochrony zdrowia,
- muszą przynosić korzyści przede wszystkim najslabiej rozwiniętym regionom,
- muszą pomagać w przyciąganiu innych źródeł finansowania.

Bank kontaktuje się bezpośrednio z promotorami projektów na dużą skalę (co najmniej 25 mln euro), natomiast w przypadku **mniejszych projektów (MŚP lub władze lokalne)** współpracuje on z około 180 bankami i wyspecjalizowanymi pośrednikami finansowymi w Europie.

EBI jest instytucją autonomiczną. Sam podejmuje decyzje w sprawie zaciągania i udzielania pożyczek, kierując się wyłącznie zaletami każdego projektu i możliwościami oferowanymi przez rynki finansowe.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

NFOŚiGW

formy dofinansowania

Narodowy Fundusz stosuje następujące formy dofinansowania:

- 1) udzielanie oprocentowanych pożyczek,
- 2) udostępnianie środków finansowych bankom z przeznaczeniem na udzielanie kredytów na wskazane przez Narodowy Fundusz programy i przedsięwzięcia,
- 3) przyznawanie dotacji,
- 4) dokonywanie dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych i pożyczek,
- 5) poręczanie spłaty kredytów oraz zwrotu środków przyznanych przez rządy państw obcych i organizacje międzynarodowe, przeznaczonych na realizację zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- 6) przekazywanie środków jednostkom budżetowym,
- 7) nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.

Priorytetowe programy NFOŚiGW planowane do finansowania w roku 2009

- Programy uzyskujące wsparcie środkami unijnymi na 2009 r. (6 programów takich jak programy dopłat do kredytów, pożyczek i przedsięwzięć)
- Programy uzyskujące wsparcie ze środków krajowych na 2009 r.
 - Ochrona wód (1 program)
 - Ochrona ziemi (12 programów)
 - Ochrona Powietrza (8 programów)
 - Edukacja Ekologiczna i ochr. Przyrody (4 programy)
- Programy zgłoszone przez Ministra Środowiska, Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Głównego Geologa Kraju i Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz Ministra Infrastruktury oraz zgodnie z zawartymi Porozumieniami (12 programów)

http://www.nfosigw.gov.pl/site/images/Lista_priorytetow2009.pdf

NFOŚiGW

dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych zaciąganych przez beneficjentów w bankach komercyjnych

- Dopłaty są wypłacane kredytodawcom, tj. bankom, na podstawie umów cywilnoprawnych, nakładających również na te banki pewne obowiązki związane z monitoringiem i rozliczaniem kredytowanych inwestycji,
- NFOŚiGW udziela dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów przeznaczonych na pokrycie kosztów przedsięwzięcia, udzielanych przez banki pod warunkiem, iż:
 - dopłata do oprocentowania preferencyjnego kredytu nie może być wyższa niż 300 pkt. bazowych w skali roku (punkt bazowy to 1/100 części punktu procentowego), z zastrzeżeniem pkt. 2,
 - dopłata do oprocentowania preferencyjnego kredytu dla przedsięwzięć realizowanych w ramach IV osi priorytetowej PO liŚ nie może przekroczyć w skali roku:
 - 250 pkt. bazowych dla mikroprzedsiębiorców oraz małych lub średnich przedsiębiorców,
 - 100 pkt. bazowych dla dużych przedsiębiorców.
- Dopłaty do oprocentowania preferencyjnego kredytu udzielane są na okres nie dłuższy niż 10 lat,
- Wysokość preferencyjnego kredytu, do którego dokonywane są dopłaty do oprocentowania nie może być niższa niż 2.000.000 zł, z wyłączeniem kredytu udzielonego w ramach IV osi priorytetowej PO liŚ, którego wysokość nie może być niższa niż 1.000.000 zł.

Bank Gospodarstwa Krajowego

Fundusz Termomodernizacji

- Ustawą z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (Dz. U. Nr 162) z późniejszymi zmianami utworzono w Banku Gospodarstwa Krajowego **Fundusz Termomodernizacji**.
- Podstawowym celem tego Funduszu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących **przedsięwzięcia termomodernizacyjnej** przy pomocy kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych. Pomoc ta zwana "**premią termomodernizacyjną**" stanowi źródło spłaty 25% zaciągniętego kredytu na wskazane przedsięwzięcia.
- W ramach obsługi Funduszu Bank Gospodarstwa Krajowego podejmuje decyzje o przyznaniu premii termomodernizacyjnej oraz - po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia - przekazuje przyznaną premię do banku kredytującego na spłatę pozostałej części kredytu zaciągniętego przez inwestora.
- Banki ...

Premia termomodernizacyjna

O premię termomodernizacyjną mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy, z wyjątkiem jednostek budżetowych i zakładów budżetowych:

- ✓ budynków mieszkalnych,
- ✓ budynków użyteczności publicznej wykorzystywanych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- ✓ lokalnej sieci ciepłowniczej,
- ✓ lokalnego źródła ciepła,
- ✓ budynków zbiorowego zamieszkania, przez które rozumie się: dom opieki społecznej, hotel robotniczy, internat i bursę szkolną, dom studencki, dom dziecka, dom emeryta i rencisty, dom dla bezdomnych oraz budynki o podobnym przeznaczeniu.

Przedsięwzięcie termomodernizacyjne realizowane jest na podstawie zweryfikowanego audytu energetycznego. Z premii mogą korzystać wszyscy inwestorzy bez względu na status prawny, a więc np.:

- ✓ osoby prawne (np. spółdzielnie mieszkaniowe i spółki prawa handlowego),
- ✓ gminy,
- ✓ osoby fizyczne, w tym właściciele domów jednorodzinnych,
- ✓ wspólnoty mieszkaniowe.

Kredyt technologiczny

Na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej ze środków **Funduszu Kredytu Technologicznego** udzielany jest przez Bank Gospodarstwa Krajowego kredyt technologiczny.

kredyt technologiczny - kredyt udzielany przedsiębiorcy przez bank kredytujący na realizację inwestycji technologicznej, który jest częściowo spłacany ze środków Funduszu Kredytu Technologicznego w formie premii technologicznej

inwestycja technologiczna – inwestycja polegającą na:

- a) zakupie nowej technologii, jej wdrożeniu oraz uruchomieniu na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług,
- b) wdrożeniu własnej nowej technologii oraz uruchomieniu na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług.

nowa technologia - technologia w postaci prawa własności przemysłowej lub usługi badawczo-rozwojowej (w rozumieniu Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług), która umożliwia wytwarzanie nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług i nie jest stosowana na świecie dłużej niż 5 lat.

Kredyt technologiczny

- **Kredyt technologiczny udzielany jest firmom przez banki komercyjne**, a o jego częściowej spłacie, w postaci premii technologicznej, decyduje Bank Gospodarstwa Krajowego,
- **Udział własny** przedsiębiorcy w finansowaniu inwestycji technologicznej, na którą będzie udzielony kredyt technologiczny, nie może być mniejszy niż 25% wartości tej inwestycji,
- **Maksymalna wysokość premii** nie może przekroczyć 4 mln zł,
- **Bank Gospodarstwa Krajowego dokonuje umorzenia części kredytu** technologicznego w ratach w wysokości odpowiadającej 20% wartości netto wykazanej na przedkładanych, nie częściej niż dwa razy w roku, przez kredytobiorcę fakturach dokumentujących dokonanie sprzedaży towarów lub usług powstałych w wyniku inwestycji technologicznej finansowanej z kredytu technologicznego wraz z potwierdzeniem dokonania zapłaty.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (ze zmianami z 2006 r.) wprowadziła ulgę podatkową, która nadal funkcjonuje

Ustawa wprowadziła nowe artykuły:

- do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 26c),
- do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (art. 18b).

Od 1 stycznia 2006 r. zgodnie z nowymi artykułami można odliczyć od dochodu wydatki poniesione przez podatnika na nabycie nowych technologii, do wysokości i na warunkach określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych, uwzględniającym Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej

Odliczenia związane z nabyciem nowej technologii nie mogą przekroczyć:

- 50% kwoty dla podatnika będącego mikroprzedsiębiorcą, małym lub średnim przedsiębiorcą,
- 30% kwoty dla pozostałych podatników.

Projekt efektywności energetycznej ze środków GEF

- BGK zarządza **Projektem Efektywności Energetycznej GEF** o budżecie 11 mln USD, środki na realizację którego pochodzą z Funduszu na Rzecz Globalnego Środowiska (**Global Environment Facility**), którego administratorem jest Bank Światowy,
- Celem Projektu jest finansowe wsparcie do 30 czerwca 2011 r. wszystkich **podmiotów realizujących inwestycje energooszczędne** tj. osoby fizyczne, osoby prawne, samorządy, spółdzielnie oraz przedsiębiorstwa działające w formule ESCO.
- Projekt składa się z 3 komponentów. Do wykorzystania: Komponent Poręczeń, przeznaczony na zabezpieczenie w formie poręczeń spłaty kredytów, udzielonych przez banki komercyjne na inwestycje energooszczędne, realizowane na terenie całej Polski
- Przedsięwzięcie energooszczędne polega na inwestycji lub modernizacji mającej na celu
 - Zmniejszenie strat bądź poprawę efektywności wykorzystania energii: 1) w budynkach, miejskich systemach grzewczych, sieciach ciepłych tam gdzie dostarczana energia jest wykorzystywana przynajmniej w połowie do zapewnienia komfortu cieplnego w pomieszczeniach i podgrzewania wody w budynkach; 2) niezbędnej do oświetlenia przestrzeni publicznej
 - redukcję emisji gazów cieplarnianych

Bank Ochrony Środowiska S.A.

BOŚ – kredyty ekologiczne

- **kredyt na przedsięwzięcia z zakresu termomodernizacji** - zgodnie z zasadami FT,
- **kredyt na instalacje gazowe w wiejskich obiektach użyteczności publicznej** - budowa i modernizacja urządzeń grzewczych zasilanych gazem lub olejem w wiejskich obiektach użyteczności publicznej (szkoły, ośrodki zdrowia, remizy, kluby rolnika itp.),
- **kredyt na zakup lub montaż wyrobów służących ochronie środowiska,**
- **kredyt na przedsięwzięcia inwestycyjne na terenach wiejskich w zakresie agroturystyki** - nakłady inwestycyjne związane z uruchomieniem nowych lub rozwojem istniejących przedsięwzięć gospodarczych w zakresie agroturystyki na wsi lub w miastach do 10 tys. mieszkańców, w zakresie m.in. budowy lub modernizacji systemu grzewczego, instalacji gazowej i elektrycznej w budynkach przewidzianych do użytkowania jako agroturystyczna baza noclegowa,
- BOŚ udziela także kredytów na inwestycje z zakresu energetyki **we współpracy z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.**

Kredyty z 5 linii KfW na długoterminowe inwestycje

- **Podmioty uprawnione do ubiegania się o kredyt:** małe i średnie prywatne przedsiębiorstwa, które nie korzystały do tej pory z finansowania w ramach programu SME Finance Facility (KfW2 i KfW4):
 - zatrudniające do **250 pracowników**,
 - o rocznych obrotach **do 40 mln EUR** lub **sumie bilansowej do 27 mln EUR**,
 - spełniające warunek niezależności UE (nie więcej niż 25% udziałów należy do firmy nie będącej MSP zgodnie z definicją Unii Europejskiej)
- **Przedmiot kredytowania:**
 - Odnawialne źródła energii
 - Termomodernizacja obiektów usługowych i przemysłowych
 - Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest
 - Pozostałe projekty inwestycyjne o charakterze proekologicznym
- **Kwota kredytu nie może przekroczyć 85% kosztu inwestycji.** Nie jest możliwe finansowanie ex-post oraz inne formy refinansowania. Wyłączone z finansowania są projekty z dziedziny podstawowej produkcji rolnej, przemysłu wydobywczego i zbrojeniowego, obrotu nieruchomościami, pośrednictwa finansowego, gier losowych, ubezpieczeń i bankowości.
- **Maksymalna kwota indywidualnego kredytu w ramach linii: 250.000 EUR**
- **Okres kredytowania: 5-10 lat** (obecnie do 10.09.2017 r.), w tym karencja w spłacie kapitału do 2 lat (nieobowiązkowa)
- **Linia SME Finance Facility Phase 2** oferowana przez KfW jest dofinansowana przez Council of Europe Development Bank (CEB), a także wspierana przez Komisję Europejską.

Partnerstwo publiczno-prywatne

Partnerstwo publiczno- prywatne (PPP)

- Celem upowszechnienia partnerstwa publiczno-prywatnego jest zwiększenie atrakcyjności włączenia kapitału prywatnego w realizację zadań publicznych.
- Rozwój PPP jest podyktowany głównie ograniczeniami publicznych środków finansowych na pokrycie wydatków inwestycyjnych oraz wysiłkami na rzecz poprawy jakości i efektywności usług publicznych.
- Ustawowe uregulowanie procesu PPP powinno doprowadzić do zmiany przez władzę publiczną filozofii finansowania zadań publicznych i skłonić kapitał prywatny do inwestycji w tej dziedzinie.

USTAWA z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-privatnym

Partnerstwo publiczno-privatne to oparta na umowie o partnerstwie publiczno-privatnym współpraca podmiotu publicznego i partnera prywatnego, służąca realizacji zadania publicznego.

Przedmiotem umowy o partnerstwie publiczno-privatnym jest realizacja przez partnera prywatnego przedsięwzięcia za wynagrodzeniem na rzecz podmiotu publicznego.

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie niezbędnych elementów analizy przedsięwzięcia w ramach partnerstwa publiczno-privatnego (Dz.U. 2006 nr 125 poz. 866)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu, form i zasad sporządzania informacji dotyczących umów o partnerstwie publiczno-privatnym (Dz.U. 2006 nr 125 poz. 867)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie ryzyk związanych z realizacją przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-privatnego (Dz.U. 2006 nr 125 poz. 868)

Partnerstwo publiczno- prywatne - przedsięwzięcia

Przedsięwzięciami według ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym są:

- zaprojektowanie lub realizacja inwestycji w wykonaniu zadania publicznego,
- świadczenie usług publicznych przez okres powyżej 3 lat, jeżeli obejmuje eksploatację, utrzymanie lub zarządzanie niezbędnym do tego składnikiem majątkowym,
- działanie na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego, w tym rewitalizacji albo zagospodarowania miasta lub jego części albo innego obszaru, przeprowadzone na podstawie projektu przedłożonego przez podmiot publiczny lub połączone z jego zaprojektowaniem przez partnera prywatnego, jeżeli wynagrodzenie partnera prywatnego nie będzie mieć formy zapłaty sumy pieniężnej przez podmiot publiczny,
- przedsięwzięcie pilotażowe, promocyjne, naukowe, edukacyjne lub kulturalne, wspomagające realizację zadań publicznych, jeżeli wynagrodzenie partnera prywatnego będzie pochodziło w przeważającej części ze źródeł innych niż środki podmiotu publicznego.

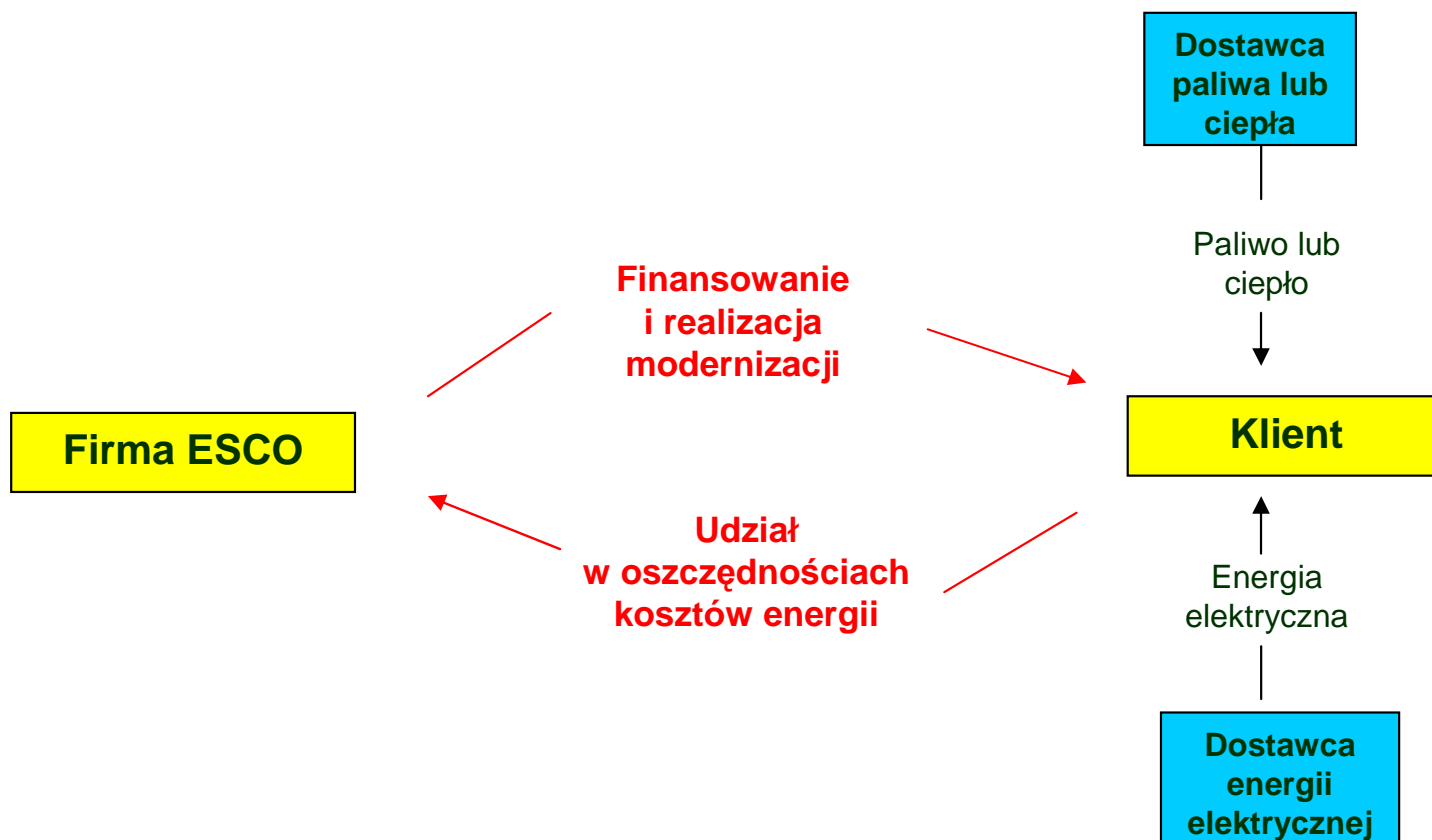
Finansowanie ESCO

ESCO (Energy Saving Company) to instytucja zarabiająca pieniądze na projektach mających na celu zmniejszenie zużycia energii, posiadająca odpowiedni potencjał inżynierski, finansowy i konstrukcyjny.

Przedsiębiorstwo typu ESCO dostarcza dwa rodzaje wsparcia:

- **techniczne** - w postaci audytu energetycznego, projektowania, kompletacji dostaw oraz wytwarzania i montażu energooszczędnych urządzeń
- **finansowe** - polegające na zaangażowaniu własnych, bądź pozyskanych środków finansowych w realizację inwestycji

Dziękuję za uwagę!

**Polsko-Japońskie Centrum Efektywności Energetycznej (PJCEE)
Projekt Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A. (KAPE)**

Centrum szkoleniowe PJCEE:

Ul. Nowowiejska 21/25

00-665 Warszawa

www.pjcee.pl

Centrala KAPE:

ul. Mokotowska 35

00-560 Warszawa

www.kape.gov.pl

Karolina Loth-Babut: e-mail: kloth@kape.gov.pl